

Koninklijke Luchtvaart Maatschappij

Onderzoeksraad voor Veiligheid

Mevr. C. Verheij
Secretaris-Directeur
Postbus 95404
2509 CK Den Haag
info@onderzoeksraad.nl

Uw kenmerk 220001744
Telefoon 020 3042325
Onze referentie SPL.SA.EH.2022.009

Onze datum 15 juli 2022

- Reactie op aanbeveling rapport "Aborted takeoff from taxiway, Boeing 737-800"

Geachte mevrouw Verheij,

Kennis nemende van de aanbeveling gedaan in bovengenoemd rapport:

Alle Nederlandse luchtvaartmaatschappijen

Vervang of upgrade vóór 2028 bestaande cockpit voice recorders die momenteel in gebruik zijn, zodat deze een opslagcapaciteit van minstens 25 uur hebben voor vliegtuigen met een gecertificeerde maximale startmassa van meer dan 27.000 kg en een bewijs van luchtwaardigheid dat is verstrekt na 31 december 2001.

En overwegende:

Het ICAO voorschrift, geratificeerd door EASA, om voor vliegtuigen met een certified take off mass of over 27 000 kg for which the individual certificate of airworthiness was first issued on or after 1 january 2022..

De kosten en duur van de retrofit

De beperkte beschikbaarheid van de retrofit recorders op de markt

Dat deze aanbeveling geen directe invloed heeft op de veiligheid

De geplande vlootvernieuwing bij KLM in de voorziene toekomst

Besluit KLM de overweging niet over te nemen en uit te voeren.

Hoogachtend,

E. Hoogendijk

Vice President Safety & Compliance Organisation
Safety & Compliance Monitoring Manager KLM AOC

cc.: [REDACTED] SPL/SA